

Εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Κ. Σημίτη στη
συνεδρίαση του ΑΣΟΠ

Η σημερινή συνεδρίαση του ΑΣΟΠ πραγματοποιείται περίπου δύο χρόνια μετά την απόφαση για την εφαρμογή του σταθεροποιητικού προγράμματος και λίγο καιρό προτού λήξει ο χρόνος του προγράμματος. Είναι γι' αυτό σκόπιμο να αποτιμήσουμε δύο χρόνων προσπάθεια.

Τον Οκτώβρη του 1985 με το διετές σταθεροποιητικό πρόγραμμα επιδιώξαμε να αντιμετωπίσουμε τις άμεσες ανισορροπίες, που χαρακτήριζαν την οικονομία, τον ψηλό πληθωρισμό, πολλαπλάσιο εκείνο των χωρών που μας ανταγωνίζονται, το μεγάλο εξωτερικό έλλειμμα της χώρας, που δημιουργούσε τον κίνδυνο να μην υπάρχουν πλέον τράπεζες να μας δανείζουν, τα μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα που απορροφούν όλο και περισσότερους πόρους για την πληρωμή τόκων και δεν επιτρέπουν επενδύσεις.

Την κρισιμότητα της κατάστασης που αντιμετωπίσαμε μπορούμε να αντιληφθούμε καλύτερα με ένα μόνο στοιχείο. Τον Μάη του 1986 τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας ήσαν 500 εκ. δολάρια περίπου. Επαρκούσαν για να καλύψουν εισαγωγές μόνο δεκαπέντε ημερών περίπου. Είμαστε στα πρόθυρα της χρεωκοπίας. Σήμερα τα συναλλαγματικά διαθέσιμα, χωρίς το χρυσό έχουν φτάσει τα 2,8 δις δολάρια. Αυτό είναι ένα επίτευγμα.

Τα αποτελέσματα του προγράμματος είναι σημαντικά. Προτού περιγράψω λεπτομερέστερα τις εξελίξεις θα ήθελα να τονίσω, ότι πέρα από τη βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών υπάρχει

ένα χειροπιαστό αποτέλεσμα όχι τόσο ορατό από τον πολύ κόσμο, αλλά αναμφισβήτητο στους οικονομικούς κύκλους τόσο της χώρας όσο και στο εξωτερικό. Η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων βελτιώθηκε κατά πολύ. Το οικονομικό κλίμα είναι θετικό με αποτέλεσμα να αυξηθεί σημαντικά η εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό. Οι ιδιωτικές επενδύσεις για πρώτη φορά εδώ και πολύ καιρό παρουσιάσαν ανάκαμψη. Η πίστη της χώρας στις τράπεζες του εξωτερικού είναι υψηλή. Όλα αυτά χωρίς ν'αυξηθεί αλλά με το να μειωθεί, έστω και ελάχιστα, η ανεργία. Η οικονομική πορεία της χώρας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από προσδοκίες και υπολογισμούς. Και τα δύο αυτά στοιχεία είναι σήμερα θετικά.

1987

Οικονομική Δραστηριότητα

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε αγοραίες τιμές θα παραμείνει στο ίδιο επίπεδο περίπου με το 1986 καθώς η αναμενόμενη μείωση της προστιθέμενης αξίας στην γεωργία και βιομηχανία κατά 4% και 1% αντιστοίχως θα αντισταθμισθεί από την αύξηση της προστιθέμενης αξίας στον τομέα των υπηρεσιών. Από την πλευρά της δαπάνης, η κατανάλωση θα παραμείνει στάσιμη καθώς η κάμψη της εθνικής ιδιωτικής κατανάλωσης θα αντισταθμιστεί από την αύξηση της δημόσιας κατανάλωσης ενώ οι επενδύσεις θα σημειώσουν μία μικρή αύξηση που οφείλεται κυρίως στην περαιτέρω ανάκαμψη των ιδιωτικών επενδύσεων που θα αυξηθούν κατά 7% περίπου. Η αύξηση κατά 7% οφείλεται κατά προσέγγιση σε αύξηση των επενδύσεων σε

κατοικίες κατά 5%, σε επιχειρήσεις κατά 9% και στον αγροτικό τομέα κατά 0,4%.

Τιμές και Εισοδήματα

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) θα αυξηθεί μέχρι το τέλος του 1987 κατά 16% περίπου έναντι αύξησης 16.9% το 1986. Δεδομένου ότι ³⁵ ~~τρεις με τρεισήμισι~~ μονάδες περίπου οφείλονται στην εφ'άπαξ επίπτωση της εισαγωγής του Φ.Π.Α. ενώ η τεχνητή συγκράτηση της τιμής των πετρελαιοειδών επιδρά μειωτικά κατά μία μονάδα περίπου στον μετρούμενο πληθωρισμό, εκτιμάται ότι ο "δομικός" πληθωρισμός δεν υπερβαίνει το 14%.

Οι πραγματικές αποδοχές του μέσου μισθωτού θα μειωθούν σε μέσα επίπεδα κατά 4.3% το 1987 ενώ το διαθέσιμο εισόδημα κατά 3.3%. Το εισόδημα των αγροτών θα σημειώσει μείωση κατά 5.6% λόγω κυρίως της πτώσης του όγκου της παραγωγής ενώ τα λοιπά εισοδήματα θα μειωθούν κατά 2.1%

Δημόσια Οικονομικά

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Υπουργείου Οικονομικών όσον αφορά την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού, οι καθαρές δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα σε ταμειακή βάση σαν ποσοστό του ΑΕΠ θα διαμορφωθούν σε 12.5% έναντι στόχου 10%. Η υπέρβαση εντοπίζεται κυρίως στο έλλειμμα του τακτικού προϋπολογισμού (κατά δις. δρχ.) και στα ελλείμματα των ΔΕΚΟ (κατά 60 δις δρχ.). Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών σε δημοσιο-

νομική βάση, τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού θα υστερήσουν κατά 35 δισ. δρχ. ενώ θα υπάρξει μία υπέρβαση δαπανών κατά 107 δισ. δρχ. οφειλόμενη κυρίως σε πληρωμές χρεωλυσίων που δεν είχαν προβλεφθεί. Το έλλειμμα του Π.Δ.Ε. θα είναι μειωμένο κατά 40 δισ. δρχ. σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις λόγω επιπρόσθετης περικοπής δαπανών και, έτσι, το καθαρό δημοσιονομικό έλλειμμα θα κυμανθεί στο ίδιο περίπου επίπεδο με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού. Η υπέρβαση των καθαρών δανειακών αναγκών των ΔΕΚΟ εντοπίζεται κυρίως στις δαπάνες των ασφαλιστικών οργανισμών και σε υστέρηση εσόδων λόγω του ότι οι τιμολογιακές προσαρμογές δεν έγιναν στο ύψος που είχε προβλεφθεί.

Νομισματικές Εξελίξεις

Για ολόκληρο το 1987, προβλέπεται ότι η χρηματοδότηση του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα θα περιοριστεί σε αυξήσεις 8.6% (και %)έναντι στόχων του νομισματικού προγράμματος 11% (και 9.7% αντιστοίχως) ενώ η προσφορά χρήματος (M3) θα αυξηθεί με ρυθμό 23% έναντι στόχου του προγράμματος 15.7%. Η μεγάλη αύξηση του M3 προέρχεται από τις ιδιωτικές καταθέσεις η αύξηση των οποίων οφείλεται στην ελαστική πολιτική πραγματικών επιτοκίων που υιοθετήθηκε. Η αύξηση αυτή της ρευστότητας, που τροφοδοτείται βασικά από τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα, εκτιμάται ότι δεν είχε αρνητικές επιδράσεις στο ισοζύγιο πληρωμών και στον πληθωρισμό το 1987 διότι διοχετεύτηκε σε καταθέσεις και στα έντοκα γραμμάτια του Δημόσιου. Μεσοπρόθεσμα, όμως, αυτή η επικρεμάμενη ρευστότητα κυοφορεί κινδύνους που δεν θα πρέπει

να αγνοηθούν στην χάραξη της οικονομικής πολιτικής. Θετική εξέλιξη εφέτος αποτελεί η αύξηση της εξωτραπεζικής χρηματοδότησης του δημόσιου τομέα, που αναμένεται να ανέλθει στο προγραμματισμένο επίπεδο των 160 δισ. δρχ., και που οφείλεται στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων που βελτιώνουν την αποδοτικότητα των εντόκων γραμματίων του δημοσίου.

Ισοζύγιο πληρωμών

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών εκτιμάται ότι θα περιορισθεί στα 1200 εκατ. δολλ. έναντι στόχου 1250 εκατ. δολλ. και έναντι ελλείμματος ύψους 1770 εκατ. δολλ. το 1986. Η θεαματική αυτή βελτίωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, που επιτεύχθηκε παρά την σημαντική υποτίμηση του δολλαρίου έναντι των κυριωτέρων νομισμάτων, οφείλεται στο ισοζύγιο αδήλων ενώ μόνο περιορισμένη πρόοδος σημειώθηκε στο εμπορικό ισοζύγιο χωρίς καύσιμα. Στο αποτέλεσμα αυτό συνέτεινε η προοδευτική αποκατάσταση κλίματος εμπιστοσύνης στην αγορά που οφείλεται στην σταθερή και αξιόπιστη άσκηση της οικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης. Συνέπεια αυτής της βελτίωσης του επιχειρηματικού κλίματος είναι η ανακοπή της διαρροής κεφαλαίων προς το εξωτερικό και, αντίθετα, η προοδευτική επάνοδος κεφαλαίων που παρέμεναν στο εξωτερικό λόγω αβεβαιοτήτων για την πορεία της οικονομίας. Το κλίμα αυτό πρέπει να διαφυλαχθεί με κάθε τρόπο. Το 1987 θα πετύχουμε το στόχο που επιδιώκαμε για το 1988 μηδέν εξωτερικό καθαρό δανεισμό. Ίσως υπάρξει και ένα μικρό πλεόνασμα 200 εκ. δολλαρίων περίπου. Αυτό είναι ένα επίτευγμα.

Η πολιτική για το 1988

Τα επιτεύγματά μας είναι ακόμη εύθραυστα. Ο ρυθμός πληθωρισμού παραμένει υψηλός ακόμη σε σχέση με εκείνον που επικρατεί στις ανταγωνίστριες χώρες. Σε μας είναι περίπου πενταπλάσιος σε σχέση με το μέσο όρο των χωρών της ΕΟΚ. Αυτό μας αναγκάζει να διολισθαίνουμε τη δραχμή ώστε να καλύψουμε τη διαφορά και να είμαστε ανταγωνιστικοί. Το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών θα χειροτερεύσει και πάλι αν επιδιώξουμε έναν ταχύτερο ρυθμό ανάπτυξης. Τα δημοσιονομικά ελλείμματα είναι ακόμη μεγάλα και περιορίζουν τις δυνατότητες χειρισμών της οικονομικής πολιτικής. Και προπαντός τα διαρθρωτικά προβλήματα παραμένουν γιατί δεν μπορούν να λυθούν από τη μιά μέρα στην άλλη. Διαρθρωτικά προβλήματα που καθορίζουν πολιτικές πρακτικές και πρότυπα συμπεριφοράς αρνητικά στον εκσυγχρονισμό.

Πρέπει λοιπόν να συνεχίσουμε την προσπάθειά μας. Η οικονομική πολιτική του 1988 είναι επιβεβλημένο να επιδιώξει την βελτίωση των προϋποθέσεων για σταθερή ανάπτυξη. Την παγίωση των αποτελεσμάτων του σταθεροποιητικού προγράμματος με περαιτέρω μείωση του πληθωρισμού και του εξωτερικού ελλείμματος ώστε να συγκρατήσουμε την αύξηση του εξωτερικού χρέους. Είναι ανάγκη επίσης να κάνουμε μεγαλύτερη πρόοδο στις άλλες προϋποθέσεις για υγιή αναπτυξιακή πορεία : την αύξηση της παραγωγικότητας, την επιτάχυνση της ανάκαμψης των επενδύσεων και τη συνέχιση των διαρθρωτικών μεταβολών που ήδη ξεκίνησαν στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, στο φορολογικό σύστημα, στην οργάνωση και λειτουργία της αγοράς.

Κύριος στόχος είναι λοιπόν να διατηρήσουμε και να βελτιώσουμε τη σταθερότητα της οικονομίας μας για να επιτύχουμε την αναπτυξιακή πορεία. Τα μέσα, τα οποία έχουμε στη διάθεσή μας για να πετύχουμε το στόχο αυτό έχει το καθένα διαφορετική αποτελεσματικότητα αλλά και διαφορετικές επιπτώσεις σε όλους μας. Η εισοδηματική πολιτική για παράδειγμα μπορεί να περιορίσει το κόστος εργασίας, ν'αυξήσει έτσι την ανταγωνιστικότητα, να υποβοηθήσει τις επενδύσεις αλλά από την άλλη μεριά να μειώσει τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων. Η δημοσιονομική πολιτική μπορεί να περιορίσει τις πληθωριστικές πιέσεις μειώνοντας τα ελλείμματα. Επειδή όμως η δυνατότητα εξοικονόμησης δαπανών είναι περιορισμένη η αύξηση της αποτελεσματικότητάς της απαιτεί πρόσθετους φόρους.

Ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Παπανδρέου έχει ήδη κάνει γνωστές στη Θεσσαλονίκη τις επιλογές ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν τα διάφορα μέσα πολιτικής κατά το 1988. Φέτος θα πρέπει ν'αυξηθούν τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων. Φέτος θα πρέπει να μειωθεί η φορολογική επιβάρυνση του ατομικού εισοδήματος. Όμως σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να ανατρέψουμε την κατεύθυνση της πολιτικής μας για περισσότερη σταθερότητα. Οι επιλογές ήταν ιδιαίτερα δύσκολες. Προσπαθήσαμε να δώσουμε μία νέα κατεύθυνση στην εξέλιξη των εισοδημάτων με συνδυασμό της εισοδηματικής και φορολογικής πολιτικής χωρίς να διακινδυνεύσουμε τα όσα πετύχαμε τα δύο χρόνια. Η ισορροπία, την οποία επιδιώκουμε είναι δύσκολη. Η αντιμετώπιση των προβλημάτων χρειάζεται γι'αυτό από όλους αυξημένη περίσκεψη και υπευθυνότητα.

Χρειάζεται να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν είναι τα πάντα δυνατά. Και μείωση φόρων και μείωση ελλειμμάτων. Και αύξηση εισοδημάτων και τιμών και μείωση πληθωρισμού. Και αύξηση της κατανάλωσης και αύξηση των επενδύσεων. Σχεδιάσαμε σύμφωνα με τις δυνατότητες της οικονομίας μας. Προσδιορίζοντας την οικονομική πολιτική του 1988 έχει περίπου εξαντλήσει τα περιθώρια κινήσεων για να βελτιώσει τις οικονομικές προοπτικές όλων. Η ρύθμιση των αντιτιθέμενων επιδιώξεων των διαφόρων κοινωνικών ομάδων έγινε με γνώμονα τη δικαιότερη κατανομή των βαρών και ταυτόχρονη ενίσχυση της αναπτυξιακής προσπάθειας. Είναι μία ρύθμιση που, επειδή ακριβώς βασίζεται σε μία προσεκτική αξιοποίηση των δυνατοτήτων στα πλαίσια των υφισταμένων περιορισμών, δεν έχει τη θεαματικότητα που συμπαρασύρει. Βασίζεται όμως στο σωστό συνδυασμό των μέσων ώστε να πραγματοποιήσουμε άλλο ένα σταθερό βήμα στην πορεία για οικονομική ανάπτυξη.

Ας έρθω τώρα στις συγκεκριμένες ρυθμίσεις και προβλέψεις :

Οικονομική δραστηριότητα

Για το 1988, αναμένεται μία αύξηση του ΑΕΠ κατά 1.8% που θα προέλθει από αύξηση της αγροτικής παραγωγής κατά 5% και κάποια ανάκαμψη της βιομηχανικής παραγωγής. Η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να αυξηθεί κατά 0.4% ενώ οι ιδιωτικές επενδύσεις αναμένεται να σημειώσουν περαιτέρω βελτίωση και να αυξηθούν κατά 5%.

Εισοδηματική πολιτική

Η άσκηση εισοδηματικής πολιτικής για το 1988 επικεντρώνεται στην διαμόρφωση ενός συστήματος με το οποίο θα καθορίζονται οι αυξήσεις των μισθών για το τακτικό προσωπικό του Δημόσιου, το οποίο και θα αποτελέσει γνώμονα για τις συλλογικές συμβάσεις, τις οποίες θα διαπραγματευτούν στον υπόλοιπο δημόσιο τομέα και τον ιδιωτικό τομέα οι ενδιαφερόμενοι.

Εισοδηματική πολιτική

Από την 1η Ιανουαρίου 1988 παύει να ισχύει η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 18.10.1985 που κυρώθηκε με τον ν.1584/1986. Την 1.1.1988 θα καταβληθεί σε όλους τους εργαζόμενους και τους συνταξιούχους η διορθωτική αύξηση μισθών, ημερομισθίων και συντάξεων που προβλέπεται από την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου.

Ως προς το τακτικό προσωπικό του Δημόσιου, των νομικών προσώπων του δημόσιου δικαίου, και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα ισχύσουν το 1988 οι ακόλουθες αρχές :

./..

... .. μετά την στατιστική της πραγματικής αύξησης της παραγωγικότητας.

Η Κυβέρνηση θεωρεί επιτακτική ανάγκη η εισοδηματική πολιτική που θα ισχύσει για το τακτικό προσωπικό του Δημόσιου να

./..

θα διατηρηθεί το σημερινό σύστημα της ΑΤΑ (προϋπολογιστικός υπολογισμός, αφαίρεση του εισαγόμενου πληθωρισμού, κλιμάκια) με την αλλαγή ότι δεν θα αφαιρεθεί η επίπτωση του εισαγόμενου πληθωρισμού για τον υπολογισμό της ΑΤΑ στο τμήμα των αποδοχών μέχρι 60.000 δρχ.

θα καταβληθεί όπως αναφέρθηκε ήδη ολόκληρη η διορθωτική αύξηση για τις απώλειες του 1987 την 1.1.1988 με βάση το ισχύον σήμερα σύστημα της ΑΤΑ.

Λόγω της χορήγησης σημαντικού διορθωτικού ποσού την 1.1.1988 και για ν' αποφευχθεί η συσσώρευση υπερβολικών πληθωριστικών πιέσεων στην αρχή του χρόνου θα καταβληθεί η ΑΤΑ του πρώτου τετραμήνου την 1.5.1988 (απολογιστικά) μαζί με την ΑΤΑ του β' τετραμήνου (προϋπολογιστικά).

θα υπολογισθεί η ΑΤΑ του τρίτου τετραμήνου την 1.9.1988 σε τρόπο ώστε σε συνδυασμό με τις φορολογικές ελαφρύνσεις και την επιδότηση ενοικίου να υπάρξει πραγματική αύξηση του εισοδήματος για τους μισθωτούς αρχή-τέλος έτους.

Στον ιδιωτικό τομέα θα ισχύσει η αρχή των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων. Οι επιχειρήσεις μπορούν να προωθήσουν στα πλαίσια των συλλογικών διαπραγματεύσεων αμοιβές παραγωγικότητας με τον όρο ότι θα χορηγούνται απολογιστικά, θα χορηγούνται δηλαδή στο τέλος του έτους μετά την διαπίστωση της πραγματικής αύξησης της παραγωγικότητας.

Η Κυβέρνηση θεωρεί επιτακτική ανάγκη η εισοδηματική πολιτική που θα ισχύσει για το τακτικό προσωπικό του Δημόσιου να

αποτελέσει κατευθυντήρια γραμμή για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις στον ιδιωτικό τομέα. Αν ξεφύγουν τα ονομαστικά εισοδήματα από το γενικό πλαίσιο της εισοδηματικής πολιτικής όχι μόνο θα υπάρξει επιτάχυνση του πληθωρισμού, θα χειροτερεύσει το έλλειμμα του ισοζυγίου και θα μειωθεί η απασχόληση, αλλά κυρίως δεν θα προκύψει κανένα ουσιαστικό όφελος ούτε για τα πραγματικά εισοδήματα ούτε για την αποδοτικότητα των επενδύσεων.

Υπολογίζεται ότι οι ρυθμίσεις αυτές σε συνδυασμό με τις φορολογικές ελαφρύνσεις θα δώσουν κατά τη διάρκεια του 1988 ανάλογα με το ύψος του μισθού, την φορολογική ελάφρυνση και την αποφασισθείσα επιδότηση ενοικίου, αύξηση στο μέσο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα που θα ξεπερνά το 2% και να φτάνει μεγαλύτερο ποσοστό για τους χαμηλόμισθους. Έτσι και πραγματοποιείται η εξαγγελία του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα Παπανδρέου στη Θεσσαλονίκη, ότι : "Στόχος της εισοδηματικής πολιτικής μας για το 1988 είναι η αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζομένων. Η αύξηση αυτή θα προέλθει από δύο πηγές κατά κύριο λόγο. Από την αύξηση των ονομαστικών αμοιβών και τη μείωση της φορολογίας".

Το εισόδημα των αγροτών προβλέπεται ν' αυξηθεί λαμβανομένης υπ' όψη και της αύξησης του όγκου παραγωγής κατά 15% περίπου σε ονομαστικούς όρους.

Ο πληθωρισμός για το 1988 εκτιμάται ότι θα φτάσει το 15%.

Η εκτίμηση αυτή στηρίζεται στις ακόλουθες υποθέσεις :

α) Η διολίσθηση της δραχμής θα παραμείνει στο 8.5% (αρχή-τέλος) που σημαίνει αύξηση των τιμών των εισαγομένων κατά 12%.

Η διεθνής τιμή του πετρελαίου προβλέπεται στα 18 δολλ. το βαρέλι.

- Δωφινέ*
- β) Οι τιμές των αγροτικών προϊόντων προβλέπεται να μην υπερβούν το 7%.
- γ) Προβλέπονται αυξήσεις 11% στα καύσιμα από τον Ιανουάριο και 10% στα τιμολόγια των ΔΕΚΟ από τον Μάρτιο.
- δ) Η επίπτωση των εμμέσων φόρων στον πληθωρισμό προβλέπεται να είναι μηδενική. Για να επιτευχθεί αυτό προτείνεται η εξαίρεση των τσιγάρων (από τον Δ.Τ.Κ για λόγους υγείας) των οποίων η τιμή θα αυξηθεί ✓

Το ποσοστό αυτό του πληθωρισμού είναι υψηλό.

Δεν θα ανακοινωθεί στόχος λόγω πληθωριστικών προσδοκιών.

~~Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος 14,1%~~

~~Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος ΟΟΣΑ 2,3~~

~~Αν λάβουμε υπ' όψη από τη μιά μεριά τη διολίσθηση 8,5% από την άλλη τις επιπτώσεις από την κατάργηση του ρυθμιστικού φόρου και των εξαγωγικών επιδοτήσεων που μειώνουν την ανταγωνιστικότητά μας κατά 3% περίπου η απώλεια της ανταγωνιστικότητας θα φτάσει το 6,5% και σε σχέση με το κέρδος που είχαμε από την υποτίμηση το 9% περίπου (6,5 + 2,3). Θα έχουμε χάσει περίπου τα 2/3 των όσων κερδίσαμε με το διετές πρόγραμμα σε ανταγωνιστικότητα.~~

Δημοσιονομική πολιτική

Οι καθαρές δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα σε δημοσιονομική βάση εκτιμώνται για το 1988 σε 948 δισ δρχ. ή 13,% του ΑΕΠ, δηλαδή σε επίπεδο ελαφρώς υψηλότερο του περσινού. Δημοσιονομική - Εισοδηματική πολιτική. Αντιμέτωποι με την επιλογή αν θα περικόψουμε δραστηνά

ή όχι το δημόσιο έλλειμμα προέκυψε από επανειλημμένες συνεδριάσεις ότι θα πρέπει να συγκρατήσουμε τα ελλείμματα στο επίπεδο του 1987 γιατί μία περαιτέρω μείωση θα απέκλειε την υλοποίηση έστω περιορισμένων προγραμμάτων για την πραγματοποίηση αναπτυξιακών έργων και την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Οι δαπάνες είναι όμως υψηλές και εγκυμονούν τον κίνδυνο πολύ υψηλότερου πληθωρισμού. Γι' αυτό και δεν θα πρέπει να υπάρξουν υπερβάσεις. Όλοι όσοι διαχειρίζονται πιστώσεις θα πρέπει να δείξουν ιδιαίτερη προσοχή για την τήρηση των προϋπολογισμών και να καταβάλουν αυξημένη προσπάθεια για οικονομίες. Επιτροπή ΥΠΕΘΟ- Υπ.Οικονομικών. Αρμόδιου Υπουργού. Το έλλειμμα συγκρατείται με νέες φορολογίες.

Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 1988 που θα κατατεθεί στη Βουλή μεθαύριο, το καθαρό έλλειμμα του γενικού προϋπολογισμού θα ανέλθει σε 783 δισ. δρχ. Τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού θα αυξηθούν κατά 18.8% και θα ανέλθουν σε 2145 δισ. δρχ. ενώ οι δαπάνες θα αυξηθούν κατά 21.7% και θα ανέλθουν σε 2.801 δισ. δρχ. Οι δαπάνες των δημοσίων επενδύσεων θα ανέλθουν σε 370 δισ. δρχ. έναντι 315 δισ. δρχ. το 1987. Οι καθαρές δανειακές ανάγκες των ΔΕΚΟ θα περιορισθούν σε 135 δισ. δρχ. μετά τη χρηματοδότηση με 114 δισ. δρχ. των ελλειμμάτων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης από τον προϋπολογισμό. Οι λογαριασμοί διαχείρισης κρατικών εφοδίων και αγροτικών προϊόντων θα εμφανίσουν, τέλος ένα ελλείμμα της τάξης των 5 δισ. δρχ., πράγμα που προϋποθέτει περιορισμό των ελλειμμάτων των πετρελαιοειδών, των λιπασμάτων, της ΚΥΔΕΠ κ.λ.π.

Νομισματική πολιτική

Το υπό διαμόρφωση νομισματικό πρόγραμμα, θα προβλέπει περιορισμένη επέκταση ώστε να συντείνει αποφασιστικά στην αποκλιμάκωση του πληθωρισμού. Θα εξακολουθήσει η ελαστική πολιτική πραγματικών επιτοκίων που εφαρμόστηκε το 1987.

Συναλλαγματική πολιτική

Θα διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων στα σημερινά περίπου επίπεδα μέσω προσεκτικής προσαρμογής της τιμής της δραχμής. Η συναλλαγματική πολιτική δεν πρόκειται να διευκολύνει επιχειρήσεις, οι οποίες με αδικαιολόγητη αύξηση του κόστους τους θα απωλέσουν ανταγωνιστικότητα.

Στεγαστική πολιτική

Η πιστωτική επέκταση του στεγαστικού τομέα προσδιορίζεται σε 15% με αυτή την πιστωτική επέκταση του 1988 το δανειοδοτικό πρόγραμμα του Αυτόνομου Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΑΟΕΚ) και της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας, διαμορφώνεται σε 12 δισ. δρχ. (αύξηση κατά 50% σε σχέση με το 1987). Το κατασκευαστικό πρόγραμμα του ΑΟΕΚ διαμορφώνεται σε 15,1% δισ. δρχ. (αύξηση κατά 93% σε σχέση με το 1987). Το στεγαστικό πρόγραμμα της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδας διαμορφώνεται σε 6 δισ. δρχ. (αύξηση κατά 216% σε σχέση με το 1987).

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας εξουσιοδοτήθηκε να ανακοινώσει το σύνολο της στεγαστικής πολιτικής για την οποία αποφασίστηκαν οι κατευθυντήριες οδηγίες.

Πολιτική αυτοκινήτου

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας να εξουσιοδοτηθεί να ανακοινώσει τη νέα πολιτική αυτοκινήτου, για την οποία αποφασίστηκαν οι κατευθυντήριες οδηγίες.

Κεντρικό πρόβλημα παραμένει η παραοικονομία και ο έλεγχός της. Η ευχέρεια κινήσεών μας θα ήταν πολύ μεγαλύτερη, αν δεν υπήρχαν τόσα εισοδήματα που διέφευγαν την φορολογία και τόσες δραστηριότητες που αναπτύσσονται έξω από νόμιμες διαδικασίες. Η παραοικονομία είναι άμεσα συναρτημένη με το επίπεδο ανάπτυξης και οργάνωσης της οικονομίας. Δεκάδες χιλιάδες ατομικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να ελεγχθούν τόσο αποτελεσματικά όσο μερικές εκατοντάδες που παράγουν συνολικά τον ίδιο όγκο σε προϊόντα. Προχωρήσαμε σε αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος για να υποβοηθήσουμε τόσο την επιδίωξη για περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη όσο και την προσπάθεια για παραγωγικότητα. Πιστεύουμε ότι οι ρυθμίσεις όπως θα ισχύσουν περιορίζουν τις αιτίες της φοροαποφυγής.

Το 1988 πρέπει να προωθήσουμε ακόμη περισσότερο τις επενδύσεις και την αύξηση της παραγωγικότητας. Η προσπάθεια αυτή αποτελεί το κλειδί για να ξεπεράσουμε τη σημερινή κρίση. Στην περίοδο 1979-1985 η παραγωγικότητα στη χώρα μας μειώθηκε με ένα μέσο ετήσιο ρυθμό 0,3% ενώ στις χώρες της ΕΟΚ αυξήθηκε κατά 0,5%. Έχουμε ακόμη μεγάλη απόσταση να διανύσουμε. Πρέπει να χρησιμοποιήσουμε όλα τα μέσα για να μπορέσουμε να καλύψουμε βαθμιαία τη διαφορά αυτή. Κατάσταση παρακολούθησης των επενδύσεων.

Η λύση, την οποία σας παρουσίασα αποτελεί ένα συμβιβασμό ανάμεσα σε διαφορετικές και αλληλοσυγκρουόμενες επιδιώξεις, περισσότερη σταθερότητα, ενίσχυση των εισοδημάτων, ανάπτυξη νέων προγραμμάτων, επιδιώξεις που δεν είναι

Η επιτυχία της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις διεθνείς εξελίξεις, τη συνέχιση της εμπιστοσύνης και κυρίως την υπευθυνότητα με την οποία θα θελήσουμε να την εφαρμόσουμε. Το σταθεροποιητικό πρόγραμμα δεν έδωσε τα προσδοκώμενα αποτελέσματα επειδή σε ορισμένους τομείς δεν υπήρξαμε αρκετά αποφασιστικοί να εφαρμόσουμε τα όσα αποφασίσαμε. Φέτος δεν θα υπάρξει η πολυτέλεια των δισταγμών. Από τη συνέπεια μας θα εξαρτηθεί η επιτυχία μας και η επιτυχία μας στις εκλογές του 1989.